

Protocol medicijnverstrekking en medische handelingen op school

de Wijnberg Onderwijsexpertise SO-VSO

Versie 5
September 2017

Inhoudsopgave

Inleiding	pagina 3
De leerling wordt ziek op school	pagina 4
Het toedienen van voorgeschreven medicatie op verzoek van ouders/verzorgers	pagina 5
Het verrichten van medische handelingen op verzoek van ouders/verzorgers	pagina 6, 7

Bijlagen

Toestemmingsverklaring voor <i>“de leerling wordt ziek op school”</i>	pagina 8, 9
Toestemmingsverklaring voor <i>“het toedienen van medicatie op verzoek”</i>	pagina 10, 11
Toestemmingsverklaring voor <i>“het verrichten van medische handelingen op verzoek”</i>	pagina 12, 13
Bekwaamheidsverklaring	pagina 14
Richtlijnen: <i>“hoe te handelen bij een calamiteit”</i>	pagina 15

Achtergrondinformatie

Voorbehouden handelingen	pagina 16
Wet BIG	pagina 16
Geneesmiddelendistributie	pagina 17, 18
Stappenplan hoe te handelen bij verwondingen	pagina 18

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Op school kan het voorkomen dat er leerlingen zijn met pijnklachten die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen zijn, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook kunnen medewerkers van de Wijnberg het verzoek krijgen van ouders/verzorgers om hun leerling(eren) de door een arts voorgeschreven medicijn toe te dienen tijdens het verblijf binnen het Full Service Centrum.

Een enkele keer wordt medisch handelen van een Wijnbergmedewerker gevraagd zoals het geven van sondevoeding of het geven van een injectie. Met het oog op de gezondheid van de leerlingen is het van groot belang dat de Wijnbergmedewerkers in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij dienen daarbij over de vereiste bekwaamheid te beschikken.

In dit protocol is opgenomen hoe er in dergelijke situaties gehandeld dient te worden.

De drie te onderscheiden situaties zijn:

- *De leerling wordt ziek op school*
- *Het toedienen van voorgeschreven medicatie op verzoek van ouders/verzorgers*
- *Het verrichten van medische handelingen op verzoek van ouders/verzorgers*

Op de volgende pagina's wordt elk onderdeel beschreven.

In de bijlagen is het betreffende toestemmingsformulier en de bekwaamheidsverklaring opgenomen.

1. De leerling wordt ziek op school

Een leerling kan tijdens schooltijd aangeven dat hij of zij zich niet lekker voelt en last heeft van hoofdpijn, buikpijn, andere pijn of door een insect gestoken wordt.

Wanneer een leerling vraagt om niet voorgeschreven medicatie (zelfzorgmiddelen) of wanneer een Wijnbergmedewerker inschat dat de leerling bij een eenvoudig middel geholpen is, worden de volgende stappen doorlopen:

- Neem telefonisch contact op met ouders en vraag mondelinge goedkeuring.
- Stem af met de beschikbare BHVer van de Wijnberg. Overleg ook de dosis die toegediend mag worden.
- Koppel terug naar ouders, BHVer en (indien van toepassing) de leefgroep/dagbehandeling over het tijdstip van toedienen en de hoeveelheid medicatie die is toegediend.

Mocht de leerling zelfzorgmiddelen tijdens schooltijd moeten innemen, dan stellen ouders/verzorgers de medewerker van de Wijnberg daarvan op de hoogte. Zie ook bijlage 1.

In zijn algemeenheid is een Wijnbergmedewerker, een leraar of onderwijsassistent, niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een leerling die te ziek is om op school te blijven, naar huis gaat. De leraar of onderwijsassistent zal, in geval van ziekte, altijd contact opnemen met ouders/verzorgers om te overleggen welke stappen het beste gezet kunnen worden.

Voorzichtigheid is geboden wanneer ouders/verzorgers of andere (door ouders aangewezen) contactpersonen niet bereikbaar zijn. De leerling kan namelijk niet naar huis toe gaan, zonder dat daar toezicht is. Ook kan medicatie niet zonder toestemming van de ouders/verzorgers verstrekt worden. De leraar of onderwijsassistent kan dan besluiten, na overleg met de kinderarts of verpleegkundige van de Mutsaersstichting, zelf een eenvoudig middel toe te dienen. Daarnaast moet de leraar of onderwijsassistent inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden.

Raadpleeg bij twijfel altijd een arts of verpleegkundige binnen het Full Service Centrum of een (huis)arts. Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie zich verergert.

De kinderarts van de Mutsaersstichting is dhr. Hans Jansen (locatie Venlo/Roermond). Hij is bereikbaar in Venlo op ma-di-wo-vr. In Roermond/Venray is hij bereikbaar op donderdag. De verpleegkundige betrokken bij de locatie Venlo is mevr. Babs Huyben (bereikbaar op ma-di-wo). Zij zijn bereikbaar via het telefoonnummer 570. Bij dringende vragen mag ook telefonisch contact opgenomen worden via de directe nummers: 630 of 629.

De verpleegkundige betrokken bij de locatie Roermond is mevr. Yvonne van Wegberg-van Dijk. Zij is bereikbaar via het algemene telefoonnummer 900 en is voor dringende vragen bereikbaar via het telefoonnummer 06-23099278.

2. Het toedienen van voorgeschreven medicatie op verzoek van ouders/verzorgers

Leerlingen krijgen soms medicijnen voorgeschreven die zij een aantal keer per dag moeten gebruiken, ook tijdens de schooluren. Ouders/verzorgers vragen dan aan de leraar en/of onderwijsassistent om deze middelen tijdens het verblijf bij de Wijnberg te verstrekken. In deze situatie is de schriftelijke toestemming van de ouders/verzorgers nodig (Zie bijlage 2). Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid kunnen leiden. Leg daarom altijd schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te gebeuren. Leg verder de periode vast waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum. Hiervoor wordt het formulier 'Toestemmingsformulier verstrekken van medicatie op verzoek' gebruikt. Ouders/verzorgers ondertekenen dit formulier en daarmee verklaren zij dat zij volledig verantwoordelijk en aansprakelijk zijn. Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een langere periode moet regelmatig met ouders/verzorgers overlegd worden over het medicijngebruik tijdens het verblijf van de leerling bij de Wijnberg.

Bij het toedienen van voorgeschreven medicatie aan leerlingen gelden de volgende regels:

- De ouders worden tijdens een gesprek geïnformeerd over de manier van handelen bij de Wijnberg conform de uitgangspunten van dit protocol.
- De ouders vullen en ondertekenen het formulier 'Toestemmingsformulier verstrekken van medicatie op verzoek'.
- De Wijnbergmedewerker zorgt ervoor dat het formulier wordt opgeborgen in het dossier van de leerling.
- De leraar of onderwijsassistent noteert, per keer, op de aftekenlijst dat het medicijn aan de betreffende leerling is toegediend. De ingevulde aftekenlijst dient aan het einde van de maand opgeborgen te worden in het leerlingendossier.
- In principe neemt de leerling onder toezicht van de medewerker (leraar of onderwijsassistent) zelfstandig zijn medicatie in. De medewerker is door de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld over de wijze van inname. Individuele afwijkende afspraken rondom inname worden door de ouders/verzorgers met de medewerker besproken en vastgelegd in het leerlingendossier.
- Vanaf 16 jaar mogen jongeren volgens de wet zelf beslissingen nemen over zijn of haar medisch handelen. Leerlingen vanaf 16 jaar nemen dan ook zelfstandig hun medicijnen in, mits er geen andere afspraken gemaakt zijn in overleg met ouders/verzorgers en leerling.
- Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het correct informeren van de medewerker over de medicatie en de daarbij horende handelingen.

Er treedt een verandering op in de hoogte of frequentie van de medicatie:

- Ouders/verzorgers stellen de medewerker schriftelijk van de veranderingen op de hoogte via een ondertekende notitie.
- De medewerker zorgt ervoor dat de notitie wordt opgeborgen in het dossier van de leerling.

De leerling is zijn/haar medicijnen vergeten:

- De medewerker neemt contact op met de ouders/verzorgers om af te stemmen hoe te handelen. Mochten de ouders niet bereikbaar zijn dan zal afgestemd worden met de arts of verpleegkundige binnen het Full Service Centrum. Zie contactgegevens op pagina 4 in dit protocol.

Bewaren van medicatie:

- De medicijnen worden in een **afsluitbaar** medicijnkastje bewaard. **Let op: dit kastje wordt, na gebruik, altijd afgesloten!!!** Over de bewaarplaats van de sleutel maakt iedere medewerker afspraken binnen de unit. Indien nodig wordt de medicatie bewaard in de koelkast.

Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met de ouders/verzorgers. In overleg met hen wordt eventueel een arts geraadpleegd. Bel bij een crisissituatie het landelijk alarmnummer 112 en daarna direct met ouders/verzorgers. Zorg in alle gevallen dat alle relevante gegevens bij de hand hebt zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van de leerling (deze gegevens staan in Care4 vermeld), het medicijn dat is toegediend, welke reacties het leerling vertoont en geef eventueel aan welke fout is gemaakt (zie bijlage 5).

3. Het verrichten van medische handelingen op verzoek van ouders/verzorgers

Bij sommige leerlingen is het noodzakelijk dat gedurende de dag medische handelingen toegepast worden. Als er sprake is van het verrichten van medische handelingen door de leerling zelf of een verzoek om verrichting van medische handeling door de medewerker dan wordt in overleg met ouders/verzorgers gekeken naar de mogelijkheid van de Wijnberg en samen gezocht naar een passende oplossing zodat schoolgang zo weinig mogelijk belemmerd wordt.

Medische handelingen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders/verzorgers aan de medewerker vragen handelingen te verrichten die vallen onder 'medisch handelen'. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding en het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders/verzorgers zelf op school verricht. Het kan ook voorkomen dat door de ouders/verzorgers een beroep gedaan wordt op de medewerker.

Schoolbesturen moeten zich, wanneer wordt overgegaan tot het uitvoeren van een medische handeling door een medewerker, realiseren dat zij daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het is goed zich te realiseren wat hiervan de consequenties kunnen zijn.

Het zal duidelijk zijn dat de ouders/verzorgers voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders/verzorgers kan een Wijnbergmedewerker niets doen. Gezien de ingrijpendheid van de handelingen moet de school schriftelijke toestemming van de ouders/verzorgers vragen (Zie bijlage 3).

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en leraren en/of onderwijsassistenten als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde medische handelingen - de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid

Vorenstaande is ook van toepassing wanneer een medewerker bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen leraren en onderwijsassistenten niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische- en paramedische beroepen. Soms worden medewerkers betrokken bij de zorg rond een ziek leerling en worden daarmee partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat leraren of onderwijsassistenten gevraagd wordt om een medische handeling bij een leerling uit te voeren. Deze positie van de leraar of onderwijsassistent moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet de medewerker een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Deze instructie wordt gegeven door een verpleegkundige of de kinderarts vanuit het Full Service Centrum. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring (Zie bijlage 4). Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan leerling, ouders/verzorgers, leraar en onderwijsassistent gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een medewerker in opdracht van een arts/verpleegkundige handelt die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Handelen binnen de Wijnberg:

Indien er een leerling binnen de unit start waarbij een medische handeling uitgevoerd dient te worden, geef je dit door aan de unitregisseur. De unitregisseur zorgt ervoor dat de desbetreffende unitmedewerkers de instructie krijgen door een verpleegkundige of kinderarts vanuit het Full Service Centrum. De medische handeling bij een leerling kan pas uitgevoerd worden nadat de instructie gegeven

is en de unitmedewerkers hiervoor de bekwaamheidsverklaring ontvangen hebben.

Een leerling kan eerder starten bij de Wijnberg, ook als de medische instructie nog niet gegeven is door de arts of verpleegkundige. In dit geval dienen er met ouders/verzorgers of behandeling afspraken gemaakt te worden wie de handeling uitvoert totdat de unitmedewerkers de instructie gehad hebben en bekwaam zijn verklaard om zelf de handeling uit te kunnen voeren.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Heeft een medewerker geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onzorgvuldig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de medewerker doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Een schoolbestuur dat niet kan bewijzen dat een medewerker voor een bepaalde handeling bekwaam is, mag de medische handelingen niet uitvoeren. Een medewerker die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht - zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een medewerker die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk, maar ook strafrechtelijk. Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, stel je dan direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van de leerling. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg ervoor dat je alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van de leerling. Geef verder door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waarneembaar zijn.

Bijlage 1

De leerling wordt ziek op school (toestemmingsformulier)

Toestemmingsverklaring tot handelwijze voor als de leerling ziek wordt op school

Deze verklaring wordt meegestuurd aan ouders/verzorgers bij de inschrijving bij de Wijnberg.

Het kan voorkomen dat uw leerling gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt of door een insect wordt geprikt. In zo'n geval zal de school contact opnemen met de ouders/verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de leraar en/of onderwijsassistent een zorgvuldige afweging maken of uw leerling gebaat is met een 'eenvoudige' pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden. Als u met bovenstaande akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende, ouder/verzorger, gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam leerling: _____

Geboortedatum: _____

Adres: _____

Postcode en plaats: _____

Naam ouder(s)/verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon werk: _____

Naam huisarts: _____

Telefoon huisarts: _____

Te waarschuwen persoon, indien ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn:

Naam: _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon werk: _____

Mijn leerling is overgevoelig voor de volgende zaken:

- Medicijnen:

naam: _____

- Ontsmettingsmiddelen:

naam: _____

- Smeerseltjes tegen bijvoorbeeld insectenbeten:

naam: _____

- Pleisters:

naam: _____

- Overig:

naam: _____

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de school? Het is zeer belangrijk dat de gegevens actueel zijn.

Ondergetekende (ouder/verzorger)

Naam: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Bijlage 2

Het toedienen van medicatie op verzoek (toestemmingsformulier 2)

Toestemmingsverklaring tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leraar en/of onderwijsassistent vult samen met ouders/verzorgers onderstaand formulier in.

Ondergetekende, ouder/verzorger, geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

_____ (naam leerling)

Geboortedatum: _____

Adres: _____

Postcode en plaats: _____

Naam ouder(s)/verzorger(s): _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon werk: _____

Naam huisarts: _____

Telefoon huisarts: _____

Naam specialist: _____

Telefoon specialist: _____

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte: _____

Naam van het medicijn en sterkte: _____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

_____ uur

_____ uur

_____ uur

_____ uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn: _____

Wijze van toediening: _____

Wijze van bewaren: _____

Controle op vervaldatum door: _____ (naam)

Functie: _____

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de medewerker van de Wijnberg toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam ouder/verzorger: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Bijlage 3

Het verrichten van medische handelingen op verzoek (toestemmingsformulier 3)

Toestemmingsverklaring tot het uitvoeren van medische handelingen

Leraar en/of onderwijsassistent vult samen met ouder/verzorgers onderstaand formulier in.

Ondergetekende - ouder/verzorger - geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' op school bij:

_____ (naam leerling)

Geboortedatum: _____

Adres: _____

Postcode en plaats: _____

Naam ouder/verzorger: _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon werk: _____

Naam huisarts: _____

Telefoon huisarts: _____

Naam specialist: _____

Telefoon specialist: _____

Naam overige betrokkenen: _____

Telefoon overige betrokkenen: _____

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

_____ uur
_____ uur
_____ uur
_____ uur

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:

Eventuele extra opmerkingen: _____

Bekwaamheidsverklaring aanwezig ja / nee

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening ouder/verzorger: _____

Bijlage 4

Uitvoeren van medische handelingen (bekwaamheidsverklaring)

Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen

De kinderarts of verpleegkundige vult samen met leraar en/of onderwijsassistent onderstaand formulier in.

De arts/verpleegkundige _____ verklaart dat;
_____ (naam werknemer)

Functie: _____

Werkzaam bij: _____

na de instructie in staat is de volgende handeling bekwaam uit te voeren:

_____ (beschrijving van de medische handeling)

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

_____ (naam leerling)

Geboortedatum: _____

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____ (kinderarts/verpleegkundige)

Handtekening: _____ (leraar of onderwijsassistent)

Bijlage 5

Hoe te handelen bij een calamiteit (richtlijnen)

Richtlijnen, hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

1. Het toedienen van medicijnen aan een leerling
 2. Het uitvoeren van een medische handeling
- Laat de leerling niet alleen. Blijf rustig en stel de leerling gerust door te zeggen dat je bij hem/haar blijft en dat er hulp komt (niet zeggen het komt wel goed, want dat weet je niet).
 - Waarschuw een volwassene, als het kan een BHV-er, voor ondersteuning (of laat één van de andere leerlingen een volwassene ophalen waarbij je duidelijk instrueert wat de leerling tegen de volwassene moet zeggen).
 - Bel direct de arts (indien onbereikbaar: bel de verpleegkundige) van het Full Service Centrum en bespreek de situatie en het gewenste handelen.
 - Bel direct de ouders/verzorgers van de leerling.
 - ① *Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.*
 - ② *Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.*
 - ③ *In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.*
 - Bel bij een levensbedreigende situatie direct het landelijk alarmnummer 112 en vervolgens de ouders/verzorgers. Bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen, persoon.
 - Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).
 - Zorg ervoor dat je alle relevante gegevens de leerling bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken):
 - Naam van de leerling
 - Geboortedatum
 - Adres
 - Telefoonnummer van ouders/verzorgers en/of andere, door de ouders/verzorgers aangewezen, persoon
 - Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling(en) nodig zijn
 - Stel de locatieleider zo spoedig mogelijk op de hoogte van de calamiteit en het handelen.

Achtergrondinformatie

Voorbehouden handelingen

De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (B.I.G.) kan als uitgangspunt genomen worden voor procedures ten aanzien van voorbehouden handelingen (medische handelingen). Het voornaamste aanknopingspunt staat in artikel 35 van deze wet. *Dit artikel geeft aan onder welke voorwaarden iemand, die niet zelfstandig is bevoegd, om voorbehouden handelingen te verrichten toch bevoegd kan zijn.*

In principe mag iedereen verpleegkundige handelingen (niet-voorbehouden handelingen) verrichten mits ouders/verzorgers bijlage 1 en bijlage 2 van het protocol ingevuld en ondertekend hebben.

Leraren en onderwijsassistenten mogen de voorbehouden handelingen uitvoeren na goedkeuring door een arts. Ouders/verzorgers zijn zelf verantwoordelijk voor de wijzigingen in medicatie. De bijlagen 3 en 4 in het protocol worden hiervoor ingevuld. Bijlage 3 wordt ondertekend door de ouders/verzorgers en bijlage 4 door een arts/verpleegkundige.

1. De handelingen worden verricht *in opdracht van een zelfstandig bevoegde beroepsoefenaar* (in opdracht van een arts). In deze procedure moet duidelijk zijn wie de opdrachtgever is en welke bevoegdheid deze persoon heeft.
2. De opdrachtnemer moet zich *bekwaam genoeg achten* om de opgedragen handelingen uit te voeren. Voelt de opdrachtnemer zich niet bekwaam hiertoe, dan mag hij weigeren om de handelingen te verrichten. De handelingen moeten voldoende vaak beoefend worden, ingetraind en onderhouden.
3. De opdrachtnemer (leraar/onderwijsassistent) *handelt overeenkomstig de aanwijzingen* die de opdrachtgever (de arts of verpleegkundige) heeft gegeven. Eventuele aanwijzingen zijn kenbaar voor degene die de handelingen uitvoert.

Wet B.I.G.

Het uitgangspunt van de Wet BIG is dat het handelen op het gebied van de individuele gezondheidszorg, al dan niet beroepsmatig verricht, in principe vrij is. Deze vrijheid geldt niet voor alle handelingen. Bepaalde handelingen die onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de patiënt meebrengen als ze door ondeskundigen worden uitgevoerd, zijn voorbehouden. De wet heeft een onderscheid gemaakt tussen beroepsbeoefenaren die zelfstandig bevoegd zijn en die niet zelfstandig bevoegd zijn om voorbehouden handelingen uit te voeren. Wie niet zelfstandig bevoegd is, mag in opdracht van een zelfstandig bevoegde en onder bepaalde voorwaarden een voorbehouden handeling uitvoeren.

De wet noemt de volgende voorbehouden handelingen:

- heilkundige handelingen;
- verloskundige handelingen;
- endoscopieën;
- catheterisaties;
- injecties;
- puncties;
- narcose;
- het gebruik van radioactieve stoffen en ioniserende straling;
- cardioversie;
- defibrillatie;
- elektroconvulsieve therapie;
- steenvergruizing;
- kunstmatige fertilisatie;
- geneesmiddelen voorschrijven.

Geneesmiddelendistributie

Onderstaand wordt beschreven de praktische invulling van geneesmiddelendistributie toegespitst op de praktijk binnen de Wijnberg en gebaseerd op de nota Geneesmiddelen distributie binnen de Mutsaersstichting.

Voorschrijven van medicijnen

Er zijn twee mogelijkheden bij het voorschrijven van medicijnen

1. De medicatie wordt voorgeschreven door de eigen huisarts of specialist van het betreffende leerling.
2. De medicatie wordt voorgeschreven door een arts van de Mutsaersstichting.

Van huis uit meegebrachte medicatie moet begeleid worden van een voorschrift van toediening op het etiket van de medicatie op naam van het leerling.

Uitgaande van de verantwoordelijkheid die bij de voorschrijvende arts ligt, kan de medicatie alleen in opdracht van de voorschrijvende arts veranderd dan wel gestopt worden.

Voor richtlijnen betreffende het voorschrijven van medicatie door de kinderarts of de psychiater zie de algemene richtlijn "voorschrijven medicijnen".

Transport van de medicijnen

Tijdens het transport mag de van thuis uit meegegeven medicatie nooit binnen handbereik van het leerling zijn. De ouders/verzorgers geven de wekelijkse dosering medicatie rechtevrees aan de leraar of onderwijsassistent. Grote voorraad blijft thuis. Indien het leerling gebruik maakt van het leerlingenvervoer, geven de ouders/verzorgers de medicatie (voorraad voor een week) rechtstreeks aan de taxichauffeur of taxibegeleiding. Deze overhandigt bij aankomst op school de betreffende medicatie aan de medewerker van de Wijnberg.

Opslag van medicijnen

De leraar of onderwijsassistent legt de beperkte voorraad medicatie in de afgesloten kast/lade in de klas of indien nodig in de koelkast. Grote hoeveelheden medicatie worden thuis opgeslagen.

De kast/lade waar de medicatie in opgeslagen wordt is afgesloten. De sleutel is in het beheer van de leraar of onderwijsassistent.

Als het leerling aan het einde van de dag naar huis gaat, kijkt de leraar of onderwijsassistent in de afgesloten kast/lade om te zien of er medicatie is die die dag mee naar huis genomen moet worden. De leraar of onderwijsassistent geeft de medicatie rechtstreeks aan de ouders/verzorgers ofwel aan de taxichauffeur of taxibegeleiding. Deze overhandigt bij aankomst de medicatie rechtstreeks aan ouders/verzorgers.

Medicatie die valt onder het Besluit Vergiften in Apotheken en Ziekenhuizen (Opiumwet) moet opgeborgen worden in een de kluis in een afgesloten kast. In de kluis bevindt zich een registratieformulier voor de aanwezige voorraad medicatie. De aanwezige voorraad dient vastgelegd te worden op dit registratieformulier.

Staking gebruik van medicijnen

Dit wordt door de ouders/verzorgers schriftelijk vermeld. Het medicijn blijft thuis en de aanwezige voorraad wordt mee naar huis gegeven.

Wanneer de leraar of onderwijsassistent de medicatie toedient

Op verzoek van de leraar of onderwijsassistent, kan de verpleegkundige instructie geven voor de toedieningwijze en eigenschappen van het medicament dat zij toe moeten dienen.

De kinderarts of verpleegkundige geven instructie over het uitvoeren van medische handelingen bij epilepsie, toedienen van sondevoeding of geeft instructie bij suikerprikken, insuline spuiten en overige handelen behorende bij diabetespatiënten. Bijlage 4 wordt na deze instructie hiervoor ingevuld.

Vervolgens nodigt de leraar of onderwijsassistent ouders/verzorgers uit om bijlage 3 samen in te vullen. Nadat zowel bijlage 3 als 4 ingevuld en ondertekend zijn, mag de leraar en/of onderwijsassistent de medische handelingen op school (onder schooltijd) uitvoeren.

Bij vergeten van de medicatie

De medicatie wordt alsnog toegediend, indien de tijd met een half tot heel uur verlaat is. Ouders/verzorgers worden op de hoogte gesteld van het tijdstip van de medicatietoediening. In alle andere gevallen dient overleg met ouders/verzorgers plaats te vinden.

Bij afwezigheid leerling

Bij ziekte of afwezigheid van een leerling, wordt aan ouders/verzorgers gevraagd of het teveel aan medicatie mee naar huis gegeven dient te worden of op school als voorraad aanwezig mag blijven. De aanwezige voorraad dient aangegeven te worden op de lijst.

Aftekenlijsten

De aftekenlijst wordt met een paraaf voorzien na elke toediening van medicatie. Indien het leerling ziek/afwezig is, wordt op dit formulier de A (van afwezig) ingevuld. De ingevulde formulieren worden aan het eind van elke maand opgeslagen in het leerlingendossier.

Stappenplan hoe te handelen bij verwondingen

- Indien een leerling een dusdanige verwonding oploopt die de leraar of onderwijsassistent zelf niet kan beoordelen en/of verzorgen, wordt de bedrijfshulpverlener van de Wijnberg of van de Mutsaersstichting ingeschakeld. Indien aanwezig, kan er een beroep gedaan worden op een arts of verpleegkundige van de Mutsaersstichting. Zie pagina 4 voor de contactgegevens.
- De bedrijfshulpverlener of arts/verpleegkundige schat de situatie in, controleert de wond en zorgt voor de eerste afdekking en/of verzorging (d.m.v. gaas - pleister - verband - koelkompres).
- De bedrijfshulpverlener of kinderarts geeft verdere opdrachten aan collega's om bijvoorbeeld hulpdienst, huisarts of ouders/verzorgers te bellen.
- Een leraar, onderwijsassistent of bedrijfshulpverlener blijft continu bij de leerling, kalmeert hem/haar.
- De leraar of onderwijsassistent neemt contact op met de ouder/verzorger van de leerling.
- De ouder/verzorger komt naar school om de leerling af te halen en gaat zelf met de leerling naar de eigen huisarts.
- Indien dringende medische hulp noodzakelijk is of de ouder/verzorger niet te bereiken is, of niet in staat is de leerling op te halen, wordt de medische dienst van de Mutsaersstichting (zie pagina 4 contactgegevens) of de dichtstbijzijnde huisarts ingeschakeld.
- Een leraar of onderwijsassistent overlegt, indien mogelijk, met ouders/verzorgers over een bezoek aan de huisarts.
- Indien de ouders/verzorgers niet in de gelegenheid zijn om zelf naar de huisarts te gaan met hun leerling, gaat de leraar of onderwijsassistent met de leerling naar de huisarts. *Indien met eigen auto; de leerling is verzekerd als inzittende in het voertuig waar je mee rijdt.*
- In overleg met de unitregisseur wordt een melding gedaan van het voorval in Care4.